

Milý příteli,

nevím, odkud ses dozvěděl, že jsem odpovídal na několik otázek jedného mladého žurnalisty. Protože však obvykle jde o krátké rozhovory, z nichž si nakonec novinář zformuluje něco po svém, aniž by mi to dal autorizovat (často aniž by měl vůbec tu možnost), rád ti v tomto výjimečně odlišném případě poskytnu přesný text otázek i odpovědí.

Otázka: Když byl letos v červenci v Praze generální sekretář KSČS Leonid Brežněv, byla přechodně zadržena, jak známo, řada signatářů Charty známých jmen. Náležel jste k této skupině. Jak dlouho trvalo vaše zadržení, jaké byly podmínky zadržení a jak se tam s vámi zacházelo? Lze říci, že tato vlna zatčení představuje jakousi generální zkoušku na 21. srpen tohoto roku?

Odpověď: Jako více signatářů Charty jsem byl ve vězení na dvakrát štyřicetosa hodin, poprvé takzvané "zadržem", potom při propenštění přímo u brány "zajištěm". Ve srovnání s dřívějšími případy byly podmínky věznění pro většinu z nás do jisté míry příznivější, avšak v jednotlivých případech také velmi tvrdé. Při nejčastěji jenom formálních a krátkých výsleších bylo naznačováno, že k něčemu podobnému dojde zase v srpnu. Některým bylo dokonce řečeno, že by raději neměli zůstat v Praze.

Otázka: Charta se zatím explicitně neobrátila proti přítomnosti sovětských jednotek v ČSSR. Jak si vykládáte tato přesto podnikaná preventivní opatření?

Odpověď: V opatření proti Chartě lze spatřovat jen zálo rozumného. Represivní metody jsou často nervózní až hysterické; přehání se však také proto, že to potom lze prodat jako zásluhu státní bezpečnosti, když k něčemu nedojde.

Otázka: Vyhraňuje si Charta v souvislosti s 10. výročím vstupů vojáků Varšavského paktu vyslovit své stanovisko nebo podniknout jiné kroky? Bude stranické a státní vedení tento jubilejní den "bratrské pomoci" svým způsobem oslavovat?

Odpověď: Po mém osobním soudu to je základní otázka především pro tehdy aktivní politiky, jak znovu reflektovat celý politický vývoj v roce 1968 a jak znovu vyjádřit své dnešní stanovisko. Jinak nemyslím, že tehdejší intervence představuje pro nynější režim nějaký důvod k jásotu. Jásavé pozdravování takzvané "bratrské pomoci" by znamenalo jen naprostý nedostatek jakéhokoli politického rozvahy a jakéhokoli politického taktu. Pro Chartu přirozeně není možné k tomu neřici ani jediné slovo, i když to vlastně není přímo přítomnost sovětských jednotek, co nás tíží, ale situace potlačování lidských práv a ustavičná porušování našich zákonů, za něž jsou odpovědní naše vlastní úřady.

Otázka: Okupace před 10 lety působila na národ kve jako trauma, které s sebou přineslo dlouhé období politické pasivity. Charta zatím pracuje na veřejnosti asi půl druhého roku. Jaký podíl má podle vašeho mínění na překonání tohoto stavu?